

Krivično procesna oblast je tokom istorije u svim društvenim sistemima predstavljala pravnu oblast, koja se pod uticajem aktuelnih društvenih prilika transformisala težeći stvaranju zadovoljavajućeg pravnog okvira za objektivno utvrđivanje odgovornosti za počinjena krivična djela uz maksimalnu zaštitu ljudskih prava u krivičnom postupku. Krivično procesna regulativa se uvijek nalazila pod jakim uticajem širih društvenih prilika, što je u određenim periodima uslovljavalo da se pod uticajem političkih ideologija, ova pravna oblast nađe u stagnaciji, kao i da se u određenim periodima koje je karakterisao ubrzan razvoj društva ova oblast ubrzano razvija.

¹Nakon donošenja Ustava Republike Srpske, 28.februara 1992.godine, izvršene su brojne promjene u oblasti zakonske regulative, koje se odnose na krivični postupak. Izmjenjen je i sam Zakon o krivičnom postupku bivše SFRJ² (1993, 1994, 1997 i 2001 godine) koji se u Republici Srpskoj, primjenjivao od 01.jula 2003.³ godine, kada je stupio na snagu novi Zakon o krivičnom postupku. Zakon je nov ne samo po svom nazivu i sistematici, već i po mnogobrojnim novim procesnim ustanovama i rješenjima i modifikacijama do sada postojećih. On je prilagođen potrebama i zahtjevima novog vremena i zbog toga je prekinuo neke od važnih veza sa do sada važećim zakonom, u prvom redu tako što se oslobodio ideološkog nasljeđa i što je svoje odredbe o pravima pojedinih učesnika krivičnog postupka, naročito osumnjičenog, odnosno optuženog i njegovog branioca i oštećenog, usaglasio sa međunarodnim pravnim standardima, koji su ovoj pravnoj oblasti utvrđeni najvažnijim međunarodnim pravnim aktima, posebno Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Osnovni cilj koji se donošenjem novog Zakona želio postići je usaglašavanje krivično procesnog zakonodavstva Republike Srpske sa Ustavom Republike Srpske, Ustavom BiH i sa međunarodnim pravnim normama koje se odnose na tu oblast. Zakon je međutim, zadržao sve što je bilo zdravo i korisno u dosadašnjem BiH krivično-procesnom zakonodavstvu, sudskoj praksi i pravnoj tradiciji.⁴ Zato je učinjen primjetan pokušaj da se krivični postupci za pojedina krivična djela znatno uproste i da se procesna aktivnost učesnika postupka i rad državnih organa na taj način olakšaju, a sam postupak učini bržim i efikasnijim, bez štete za kvalitet sudskih presuda i prava procesnih stranaka.